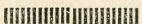

І тепер ще вона не важиться сміло признатися до телепатії, ідеоплястії, медіумізму, спіритизму...

— „Чуда! Чуда!... О, ні! Наука признає тільки те, що звичайне, що загальне, що правильне...“ І нічого не вдієш, бо кам'яна голова!

Борис Лисянський.

Як скінчу свої дні
Я в чужій стороні
І не верну до рідного краю, —
У згадках про старе
Спомянуть і мене
Вас, незнані брати, я благаю.

Як що скажете ви:
„Він поляг у борні,
Не піддався життя чорній силі“,
То, мов мрії хітон,
Буде легкий мій сон
У чужій і самотній могилі.

Калина Дубравська.

Mініятури.

1. Нуда.

Сіра, брудна, лахмітна!

Снується вулицями, розсідається по вигідних кріслах сальонів, регочеться голосно, скрикує штучним патосом, грає на лицях нездоровими тінями, блестить у очах фальшивим блеском.

Міська нуда.

Пхається в душу настирливо мов жебрачка, простягає свої нужденні руки по милостиню живішого слова — правдивого, радісного почування.

Благає широго сміху, живого — життевого жесту, буревого пориву.

Благас! Й лискаю на мить перелетить містом якась сенсаційна вістка, освітить багрою сіре лахміття, вбере пестро в колірні фестони.

Й немає вже нуди—жебрачки. В королівну перечарувалась препишишну!

— Та згасне рефлектор сенсаційної лискачки й лахмітна царівна простягає благально руки по одне шире слово, по один рвучкий, життєвий жест.

На лицах людей — по вулицях, салях, парках, скривленим г'римасом осідає одинковий вираз, рухи опановує одна, мелянхолійна ритміка, очі прижмурює одинакове, нервозне вижидання чогось нового — цікавого...

— Ну́да!...

2. Банальність.

Вохка, холодна й пестра мов гад!

Крикливими афішами приліплюється до сірих мурів. Пестрими красками горить за шибами вистав — кін.

— Повзе вулицями довгим рядом одинакових авт, трамвайв, видихує з челюстей ресторанів та шинків огидну атмосферу алькоголю, поту й пристрасти.

Кричить у затъмарене небо крикливими звуками радіових голосників, та патефонових плит.

Лізє в вічі густо шмінкованими лицями, пхається в мозок бруковими фразами: „муровий“, „щац“, „кубіта“.

Сірим, липким пилом падає на руки, брудним вонючим повітрям сповняє груди. Безсенсівствію життя троїть серце.

...Тільки часом із відчиненого вікна, пронесеться чистий, ясний звук фортепіану чи скрипки й мов жайворон у співі збивається дзвінко в небо.

Тільки десь, за запорошеною шибкою вбогої вистави, процвітає блідо-хоровита рожа.

Тільки на закруті вулиці стрінеш часами смутне дівча з чорними мов ніч очима, котрі стільки чарівного нашпітують про далекі, приманчиві світи людської душі.

Так! І здалека — ген у парку, закує зазуля, залящить соловій і вмовкне переляканій голосним: „Прецлі по десять! — свіжі прецлі!“

Сіра, глупа, міська банальність повзе пестрим гадом по кам'яних вулицях і своїм отруйним віддихом, вбиває кожну каплину справжньої радості.

3. Сором.

Тихою, підступною ходою скрадається до людини й кидається раптовою багрою на лиця, серпанком мряки на очі, отутніням на мозок —

Каже людині фальшувати усміхи, погляди, жести, скривати почування, замінювати слова —

Воліче за собою несміливість й боязкість, витончує нерви. Примушує людину держатися в тіні, скривати свою істоту, знижати свої цінності.

— Холодний, жорстокий сором, доводить до лиха...
...Сором!

Кидає людським призирством у вічі, каже берегтися насміху й глуму —

Спиняє свавільність і безсоромність, держить за руки, щоб не поповнили поганого вчинку —

Лагіднить вдачу, ошляхотнює серце.

— Жаркий, болючий сором чинить добро.

4. Сплетні.

Дрібненькі й тендітні мов павутиння, здатніожної хвилини замінитися в грубе мотузязя, що дусить людину.

— Людська злоба розслася високо над землею й довгими, білими пальцями снує тонке павутиння над... близькими своїми. Основує все — цілу людину, з усіма проявами її життя, з кожним найдрібнішим дрогненням душі. Закрадається в найінтимніший куток, вишукує найбільш болючі й скриті місця й предпряде, зі здвоєною швидкістю й силою, невтомно, творчо.

Творить... тонке павутиння-сплетні й ними вбійчо й болісно омотує свою жертву.

Вона спочатку кидається, пручаеться, рве ніжні волоконця. Та чим дальше, тим тонкі пасма павутиння-сплетень грубшають, звязують тіло й душу й людина затихає, присідає, закусує ще час від часу злісно вуста, аж вкінці тупіє на все, що круг неї.

Людина блідне, марніє, очі жевріють нездоровим блеском... а круг неї, здоровенними, вигодованими гадюками віуться сплетні — творча праця людської злоби й безсердечності.

